

muligt for mangen en student at erhverve værket.

Anette Reenberg

N.J. Middleton & D.S.G. Thomas: World atlas of desertification. United Nations Environmental Programme.

Arnold, London 1992. IX, 69 s., ill., 31 cm (tværfORMAT). GBP 89,50.

UNEPs atlas over "desertification" (ørkendelse) er en smuk bog. Som titlen antyder, er der lagt megen vægt på kort, men der er også blevet plads til tekst og nogle få tabeller på ca. halvdelen af bogens sider. Temaet ørkenudbredelse og degradering belyses via en række centrale komponenter som fx. jord-degradering, erosion, klima og vegetation. Første del af bogen viser fænomenerne i global skala. Lidt mere indgående behandles det afrikanske kontinent, og endelig afsluttes med case-studies fra Syrien, Kina, Argentina, Kenya, Mali, Tunesien og Aral. Det er ingen nem opgave at lave et sådant atlas. Som det også fremhæves i bogen, er det empiriske grundlag tit ikke særligt omfattende, og i en skala på 1:175 mio bliver der kun plads til de store træk. Informationerne bliver nødvendigvis meget generelle, og atlasset er derfor bedst egnet til en overbliksgivende information. I de kontinentale og regionale afsnit går man tættere på at diskutere problemstillingerens kompleksitet. Men her savnes meget en nuanceret referering til den efterhånden meget omfattende videnskabelige litteratur om emner som fx. styrende kræfter i desertifikationsprocesserne. Det er ikke alle de fremførte synspunkter, som er uimodsagte kendsgerninger. I det hele taget er det en uhen-sigtet og uforståelig disposition, at der ingen litteraturliste er i atlasset. Da indholdets faglige niveau sigter mod en generel oversigt, må man naturligt forvente, at læsere kunne have lyst til at gå videre med de præsenterede temaer. Der mangler ligeledes oplysning om de kriterier, der ligger til grund for de relativt udo-kumenterede detailkortlægninger af fx. Tunesien og Aral.

Anette Reenberg

Marginaljorder i fortid, nutid og fremtid. Beretning fra det 13. bebyggelseshistoriske symposium ved Odense Universitet, November 1991. C. Bjørn, P. Grau Møller & E. Porsmose (udg.). - (Odense University stud-

ies in history and social sciences; 162).

Odense University Press, Odense 1992. 192 s., ill., 24 cm. DDK 190,-.

Bogen er rapport fra et symposium - og den bør selvfølgelig vurderes som sådan. Men da den umiddelbart fremtræder som en nydelig publikation med navngivne redaktører, fristes man til at forvente et gennemarbejdet produkt. De 16 indlæg giver et godt og spændende indblik i de historiske aspekter af landbrugets udvikling med særlig vægt på marginaljord. Det meste drejer sig om historisk udvikling og danske eksempler, men der er også udblik til England og til vore nordiske nabolande, og et par indlæg belyser nutidens økonomi, planlægning og jordbundsegenskaber. Man kan blive godt orienteret ved at læse artikelsamlingen. Som det fremhæves i et af indlæggene "må begrebet marginaljord også i denne historiske kontekst udledes af komplekse sammenhænge mellem geografiske, institutionelle, miljømæssige, sociale og økonomiske variabler". Det er set og sagt før, men samlet i en enkelt publikation vil budskabet nok nemmere nå ud til en bredere skare, og det er bogens fortjeneste. Men, tilbage til indledningens hjertesuk: hvor er det irriterende, at der ikke er ofret lidt mere indsats på redaktionen. Der er for mange skønhedspletter: figurer kan ikke læses, kort mangler signatur eller målestok, tabel og tilhørende figur stemmer ikke overens etc. Det er ikke alene småirriterende, det vanskeliggør faktisk også brugen af det præsenterede stof, og det er ærgerligt.

Anette Reenberg

P. Adam: Australian rainforests. - (Oxford monographs on biogeography; 6).

Clarendon, Oxford 1992. XIII, 308 s., ill., 26 cm. GBP 65,-.

Adam's bog om australske regnskove er en vægtig sag, ikke særlig hurtig læsning, men lønsom. Der indledes med en definition af, hvad en regnskov er som basis for en gennemgang af de australske eksempler - nødvendigt, men ikke særligt opsigtstvækende. Derefter følger to kapitler, som - i hvert fald for en geograf - er interessante: 'diskussion af regnskovens grænseproblem/stabilitet af blandede bevoksninger' samt 'regeneration og reaktion på forstyrrelser'. I virkeligheden er det problemstillingen om klimax-teorien, der tages op, belyst ved australske iagttagelser.

Også de følgende kapitler - om den australske regnskovs oprindelse og historie, regnskovsfaunaen, mangrover og den menneskelige påvirkning - er interessante på samme måde, nemlig ved, at iagttagelserne anvendes til belysning af de 'store biologiske teorier'. Bogen får ved disse forsøg på at skabe en forklarende beskrivelse en særlig værdi for geografer.

Sofus Christiansen

Food from dry lands, an integrated approach to planning of agricultural development. Th. Alberda et al. (eds.) - (Systems Approaches for sustainable agricultural development; 1).

Kluwer, Dordrecht 1992. XIII, 211 s., ill. 25 cm. NLG 180,-.

I bogen har et hold kendte hollandske og israelske forskere prøvet at sammenstille deres erfaringer vedrørende planteproduktion og fåreavl i mediterrane omgivelser i en generel form. Efter en indledning, hvori hovedproblemerne opridses (ved de Wit og Seligman), beskrives struktur og dynamik i græsningssystemer (Noy-Meir). Denne gennemgang følges op med en præsentation (van Keulen og Seligman) af simuleringmodeller, en basal for generel vegetabilsk produktion uden inddragelse af N-balancen (ARID CROP), en udgave udvidet til også at omfatte denne (PAPRAN - Production of Annual Pastures limited by Rain and Nitrogen) og yderligere et medlem af familien udbygget til også at omfatte hvedeproduktion (WHEAT). Et følgende kapitel (af Benjamin) indeholder alle de essentielle elementer i en beskrivelse af fårekødsproduktion i tørt klima. Disse anvendes derefter til opstilling af en Pasture System Generator (PSG) model (af Seligman), der tillader konsekvente sammenstillinger af de varierede data til systemer. På den derved etablerede basis er der (af Ungar) med flittigt brug af lineær programmering udviklet en model for styring af et agro-pastoralt system på bedriftsniveau. Og endelig afslutter I. og R. Spharim og de Wit modelopvisningen med modeller for udviklingsstrategier og et resumé. For de, der arbejder med udnyttelsessystemer i aride-semiaride områder, er bogen yderst anvendelig på grund af det underliggende store erfaringsmateriale, udtrykt i præcist sprog. De indgåede modeller er noget grove, og vil antageligt kunne give problemer med anvendelser i